

דבר נתבררו אמיתות דבריו כשלימים נסתבך העסק ונהיה לרבים למפח נפש.

ומענין לענין שמעתי מהגרמ זצ"ל בבנין המשכן כשהקב"ה אמר למשה להקים את משכן אהל מועד, איתא בשמות (מ, יח) זיקם משה את המשכן ויתן את אדניו וגו', אשר צ"ע למה משה בעצמו היה צריך לבנות את המשכן, הלא היה יכול לשלוח אחרים להקים את המשכן, דהלא במצוה שאפשר לעשות ע"י אחרים אין היתר להפסיק בלימודו. ואמר אז: דחזינו, דכשכונים מקום קדוש אין להניח למסור לאחרים אפילו לעשות את הפעולות הגשמיות [כגון אסיפת הכסף וכו'], ואם ימסרו לאחר את ענינים אלו הסוף לא יהיה טוב.

יב

מאן דמוקיר רבנן הזה ליה חתנותא רבנן, בבית אבי זצ"ל יקרת ערכם של ת"ח היה עיקר גדול, בין במחשבה לדון כל ת"ח לכף זכות, בין בדיבור ובין במעשה לא מיבעי שלא לדבר בהם או ח"ל לפנוע בכבודם במשהו, אלא גם ובפרט להוסיף בכבודם כהנה וכהנה.

אבל חידוש היה שהוקרת רבנן להנותם ולכבדם היה לא רק בדברים ההכרחיים, אלא גם להנותם ולכבדם בדברים הנחשבים למותרות, ובה עד היום יש ממשפחת אבינו זצ"ל שקונים מפטיר יונה ביוה"כ לאברכי כולל ת"ח, ויש שנהגים ליתן כרטיסי טיסה לאברך ת"ח הלומד בכולל לבקר בנו בא"י [ואין לי רשות לגלות עוד], דהלא מגיע לת"ח כל ההנאות שבעולם. - ומצאנו בכתבי אבי זצ"ל שהסטיפלר זצ"ל כתב לאבי זל מה שבקשתם רשימה של אברכים שאתם רוצים לתומכם יפנה כבודו ל..., ואח"כ ברכו הסטיפלר בענין פרטי שבקש אבי זל ממנו להתפלל עליו, ונתקיימה תפילת הסטיפלר במלואה.

ויש מעשה יפה בענין השתדלות לקיים המצוה להנות ת"ח מהק' הבעש"ט זיע"א, שבימי

מנהגו של הגרמ זצ"ל היה ליתן את היישר כח לכהן לאחר נשייכ ברה"ק, קודם גמר המאה קולות אף שהח"א אסר להפסיק בדיבור עד סיום התקיעות לאחר התפלה, [עיין בספרנו בזה (סימן ו')]. ונראה דס"ל דהיישר כח הוא אות לקבלת הברכה של הכהנים, ולכן הוא חלק מהנשייכ ואין בזה הפסק. וזה נוגע למעשה בכל יום בא"י שנושאים כפיים בכל יום, שאין הישר כח הפסק בין שמו"ע לתחנון, דזה חלק מהנשייכ לפי שיש דין על הישראל להתברך ולקבל הברכה. וכמוש"כ החרדים.

בשעה שחלק מהרבנים המודרניים בפלאטבוש רצו לתקן עירוב כדי להוציא ברה"ר בשבת, אסרו רבני אגודת הרבנים שבראשם היה הגרמ זצ"ל את העירוב, וכתבו רבני אגודה נוסח איסור והביאו להגרמ לחתום, והיה כתוב שם שכל מי שמוציא בשבת ע"י העירוב הזה הרי הוא כמחלל שבת בפרהסיא, וראיתי שהגרמ זצ"ל אמר להשליח של אגודה "תן לי עט", ולקח עט ומחק את המילה הרי הוא "כמחלל" שבת, אלא הרי הוא "מחלל" שבת בפרהסיא. - וכשהתקשרו המתירים להגרי"ד זצ"ל מבוססות אסר להם בתקיפות ואמר להם שלא ימצאו שום רב מוכהק שיתיר להם עירוב זה.

בחזו"מ פסח תשנ"ג נכנסתי אני וביתי לביתו של הגרשזא זצ"ל, לקבל פני רבינו ברגל, והוציאו לכבודינו אגוזים ויין של מיץ ענבים, ודברנו קצת בלימוד בענין חזרה בברכה תוכ"ד איך זה מועיל, ואז עזב את החדר בשביל איזה ענין, ובו בפרק נכנס הגרי"ש אלישיב שליט"א לבקר את מחותנו הגרשז' ברגל, והתחלתי לדבר אתו בענין שמחת יו"ט, ופתאום הצביע לעבר המיץ ענבים, ואמר: "נישט מיט דאס" [לא עם זה מקיימים מצות שמחת יו"ט] - ואיני יודע אם הגרשז' זצ"ל חלק עליו בזה.

ואסיים בעצה טובה שנתן הגרשז' זצ"ל, לא' שבא אליו וא"ל שהוא קונה דירה מאברך קבלן והמשיך בדבריו. - מיד הפסיקו הגרשז' וא"ל: 'רגע' 'רגע' או אברך או קבלן [עם 'ניגון'], אבל אין כוז מציאות של אברך וקבלן בב"א. [וסוף]